

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Миколаївського національного аграрного
університету, д-р екон. наук, професорка
Антоніна ПРОБІТЬКО
« 18 » травня 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Соколіка Віталія Дмитровича
на тему «Формування конкурентних переваг територіальних громад
у воєнний та післявоєнний період»,
поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил
і регіональна економіка

ВИТЯГ

з протоколу № 10 розширеного засідання кафедри публічного управління
та адміністрування і міжнародної економіки
Миколаївського національного аграрного університету
від «15» травня 2026 р.

ПРИСУТНІ: Члени розширеного засідання кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки. Присутні 19 осіб: Червен І.І. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Миколаївського НАУ; Біліченко О.С. – канд. екон. наук, доцент, декан обліково-фінансового факультету Миколаївського НАУ; Ключник А.В. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського НАУ; Банева І.О. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Миколаївського НАУ; Гончаренко І.В. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського НАУ; Дубініна М.В. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ; Іваненко Т.Я. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Миколаївського НАУ; Кушнірук В.С. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Миколаївського НАУ; Полторак А.С. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування Миколаївського НАУ; Потриваєва Н.В. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, завідувач науково-дослідного відділу Миколаївського НАУ; Сіренко Н.М. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського НАУ; Усикова О.М. – д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту бізнесу, інноваційного розвитку та

міжнародної діяльності Миколаївського НАУ; Тищенко С.І. – канд. пед. наук, доцент, в.о. завідувача кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського НАУ; Христенко О.А. – канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємств Миколаївського НАУ; Табацкова Г.В. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємств Миколаївського НАУ; Прогонюк Л.Ю. – канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського НАУ; Сухорукова А.Л. – канд. наук з держ. управління, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування Миколаївського НАУ; Довгаль О.В. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук Миколаївського НАУ; Шebaніна О.В. – д-р екон. наук, професор, декан факультету менеджменту Миколаївського НАУ.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: обговорення дисертаційної роботи Соколіка Віталія Дмитровича на тему «Формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Тему дисертації затверджено рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 3 від «25» жовтня 2022 року).

Науковий керівник – д-р екон. наук, професор Сіренко Наталя Миколаївна, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського НАУ.

Попередню експертизу дисертаційної роботи, автореферату та наукових праць здобувача провели і підготували проєкт висновку рецензентки:

Потриваєва Н.В. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, завідувач науково-дослідного відділу Миколаївського НАУ;

Гончаренко І.В. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського НАУ.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача Соколіка Віталія Дмитровича за матеріалами дисертаційної роботи на тему «Формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Доповідачу було поставлено запитання щодо методики оцінювання конкурентних переваг, критеріїв безпекового групування громад, цифрової зрілості управління, економічної спроможності та мінімізації корупційних ризиків, на які він надав обґрунтовані відповіді і пояснення.

ВИСТУПИЛИ:

Науковий керівник, д-р екон. наук, професор Сіренко Н.М., яка охарактеризувала науковий шлях Соколіка В.Д., відзначила актуальність

теми дисертаційної роботи, зумовлену необхідністю обґрунтування нових підходів до формування конкурентних переваг територіальних громад у середовищі воєнних загроз і післявоєнного відновлення. Позитивно оцінила самостійність і завершеність дослідження, послідовність розв'язання поставлених завдань, наукову новизну та прикладну спрямованість результатів.

Наголосила, що запропоновані автором концептуальний підхід до визначення стратегічних пріоритетів громад, методика оцінювання їх конкурентних переваг і превентивний інструментарій мінімізації корупційних ризиків мають значення для регіональної економіки, місцевого самоврядування та практики відновлення територій. Рекомендувала дисертацію до подання на захист за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

З оцінкою дисертаційної роботи Соколіка В.Д. виступили рецензентки:

Потриваєва Н.В. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, завідувач науково-дослідного відділу Миколаївського НАУ.

Відзначила, що дисертаційна робота присвячена актуальному науково-практичному завданню поглиблення теоретико-методичних положень і розроблення практичних рекомендацій щодо формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період. Позитивно оцінила поєднання економічної, соціальної, екологічної, інфраструктурної та безпекової складових, що дозволило автору розглядати конкурентні переваги не як статичну сукупність ресурсів, а як здатність громади трансформувати наявний потенціал у стійкість, добробут, інвестиційну привабливість та позитивний імідж.

Звернула увагу на обґрунтованість авторського алгоритму оцінювання конкурентних переваг, побудованого за підготовчим, розрахунковим і завершальним етапами, та на практичну цінність диференційованого підходу до фронтових громад-форпостів, прифронтових і тилкових громад. Позитивно відзначила апробацію аналітичних інструментів на матеріалах Галичинівської, Шевченківської та Новобузької територіальних громад, а також орієнтацію рекомендацій на зміцнення місцевої економічної бази, розвиток підприємництва, інфраструктурне відновлення та залучення інвестицій.

Поряд із позитивною оцінкою результатів дослідження висловила такі зауваження та дискусійні положення:

1. У теоретичній частині доцільно чіткіше розмежувати категорії «конкурентоспроможність територіальної громади», «конкурентні переваги», «економічна спроможність» та «стійкість громади», а також послідовно дотримуватися запропонованого автором понятійного апарату в аналітичній і рекомендаційній частинах роботи.

2. Методичний підхід до інтегрального оцінювання конкурентних переваг потребує детальнішого пояснення процедури добору показників, нормалізації вихідних даних, визначення ваг складових і перевірки чутливості результатів до зміни вагових коефіцієнтів. Це посилює б

відтворюваність розрахунків та можливість застосування методики іншими громадами.

3. Емпіричну частину, зосереджену переважно на Миколаївській області, доцільно доповнити порівняннями з громадами інших прифронтових і тилкових регіонів. Такий аналіз дав би змогу чіткіше відокремити загальні закономірності від особливостей конкретного регіону та підтвердити масштабованість запропонованих інструментів.

4. У рекомендаціях щодо формування економічної спроможності громад бажано ширше врахувати вплив міжбюджетних трансфертів, структури місцевих доходів, податкових змін воєнного періоду та обмежень боргового фінансування. Окремі запропоновані заходи варто супроводити орієнтовною оцінкою потреби у фінансових ресурсах і очікуваного соціально-економічного ефекту.

5. Сценарні та цільові розрахунки потребують конкретизації часового горизонту, вихідних припущень і ризиків недосягнення цільових показників. Доцільним було б подати базовий, оптимістичний і ризиковий сценарії та визначити індикатори, за якими громада може коригувати обрану траєкторію розвитку.

Висловлені зауваження мають рекомендаційний характер, не знижують наукової та практичної цінності дисертації. Рецензентка рекомендувала роботу до подання на захист на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Гончаренко І.В. – д-р екон. наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського НАУ.

Відзначила актуальність дослідження для регіональної економіки та системи місцевого самоврядування, оскільки воєнні руйнування, демографічні втрати, міграція населення, релокація бізнесу й нерівномірність безпекових загроз істотно змінили умови розвитку територіальних громад. Наголосила, що робота має цілісний характер: від уточнення сутності конкурентних переваг і систематизації детермінант їх формування – до розроблення стратегічних, цифрових та антикорупційних інструментів управління.

Позитивно оцінила концептуальний підхід до вибору стратегічних пріоритетів залежно від функціонально-безпекового типу громади, а також розвиток положень щодо економічної стійкості як здатності акумулювати та ефективно використовувати фінансові, матеріальні, кадрові, інфраструктурні й організаційні ресурси. Відзначила доцільність поєднання цифрових сервісів, відкритих даних, електронних закупівель, громадського контролю та етичних стандартів у системі превентивного управління корупційними ризиками.

Разом із тим рецензентка запропонувала врахувати такі зауваження і пропозиції:

1. Авторське безпекове групування громад на фронтові громади-форпости, прифронтові та тиллові є корисним аналітичним інструментом, однак потребує максимально чіткого формалізованого опису критеріїв віднесення, періодичності перегляду статусу та співвідношення з офіційними переліками територій бойових дій і тимчасової окупації.

2. У моделі стратегічного управління бажано детальніше розмежувати повноваження органів місцевого самоврядування, військових адміністрацій, регіональних органів влади та міжнародних партнерів. Це дозволило б чіткіше визначити відповідальних за реалізацію заходів і механізми координації у різних фазах безпекового циклу.

3. Запропонований індекс цифрової зрілості управління доцільно доповнити критеріями кіберстійкості, безперервності надання електронних послуг, захисту персональних даних і доступності сервісів для населення з низьким рівнем цифрових навичок. Потребує пояснення також процедура експертного оцінювання та верифікації окремих балів.

4. Інструментарій оцінювання структурної вразливості до корупційних ризиків має перспективний характер, проте порогові значення індексу й запропоновані ваги складових потребують ширшої емпіричної перевірки. Доцільно описати алгоритм повторного оцінювання після впровадження превентивних заходів і порядок використання результатів у системі внутрішнього контролю громади.

5. У роботі обґрунтовано важливість громадської участі, партнерства і соціального капіталу, однак ці чинники меншою мірою представлені в кількісному оцінюванні. Включення показників результативності консультацій, участі мешканців, довіри та спроможності партнерських мереж посилило б комплексність методики.

6. Для практичного впровадження запропонованих цифрових і відновлювальних проєктів доцільно конкретизувати строки, джерела фінансування, відповідальних виконавців, проміжні результати та ключові показники ефективності для кожного типу громади.

Наведені зауваження не змінюють загальної позитивної оцінки роботи. Рецензентка визнала дисертацію самостійним завершеним науковим дослідженням і рекомендувала її до подання на захист за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

В обговоренні дисертаційної роботи також взяли участь: д-р екон. наук, професор І.І. Червен; канд. екон. наук, доцент О.С. Біліченко; д-р екон. наук, професор А.В. Ключник; д-р екон. наук, професор І.О. Банева; д-р екон. наук, професор М.В. Дубініна; канд. екон. наук, доцент Т.Я. Іваненко; канд. екон. наук, доцент В.С. Кушнірук; д-р екон. наук, професор А.С. Полторак; д-р екон. наук, професор О.М. Усикова; канд. пед. наук, доцент С.І. Тищенко; канд. екон. наук, доцент О.А. Христенко; канд. екон. наук, доцент Г.В. Табацкова; канд. юрид. наук, доцент Л.Ю. Прогонюк; канд. наук з держ. управління, доцент А.Л. Сухорукова; д-р екон. наук, професор О.В. Довгаль; д-р екон. наук, професор О.В. Шебаніна.

Учасники обговорення відзначили актуальність теми, логічність побудови дослідження, обґрунтованість його основних наукових положень, наявність практично орієнтованих результатів та їх апробацію. Водночас висловлено пропозиції щодо уточнення окремих методичних процедур, посилення порівняльного аналізу, уніфікації термінології та редакційного доопрацювання тексту, таблиць і рисунків.

За результатами обговорення дисертаційну роботу Соколіка Віталія Дмитровича «Формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період» визнано такою, що має наукову новизну, теоретичне і практичне значення та може бути рекомендована до подальшого розгляду у спеціалізованій вченій раді з урахуванням висловлених зауважень.
СЛУХАЛИ:

Голова засідання: заслухавши та обговоривши доповідь Соколіка Віталія Дмитровича, виступ наукового керівника, висновки рецензенток та результати попередньої експертизи дисертації, розширене засідання кафедри сформулювало такі висновки.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Розвиток територіальних громад України відбувається під впливом повномасштабної військової агресії, руйнування інфраструктури, скорочення економічної активності, міграції населення та трансформації інституційного середовища. За таких умов громади повинні одночасно підтримувати базову життєдіяльність, забезпечувати безпеку і публічні послуги, адаптувати місцеву економіку та формувати передумови для відбудови. Традиційні чинники конкурентоспроможності – ресурсна забезпеченість, вигідне розташування, інфраструктура, людський капітал та інвестиційна привабливість – доповнилися здатністю до кризового управління, мобілізації ресурсів, збереження бізнесу, інтеграції внутрішньо переміщених осіб, взаємодії з військовими адміністраціями та міжнародними партнерами.

У післявоєнний період конкуренція територій за населення, інвестиції, підприємницькі ініціативи, кваліфіковані кадри та міжнародні ресурси посилюватиметься. Відтак конкурентні переваги територіальної громади мають розглядатися як результат керованого перетворення її економічного, соціального, екологічного, інфраструктурного та інституційного потенціалу у стійкі результати розвитку. Недостатня розробленість теоретико-методичних підходів, що враховують диференціацію громад за рівнем воєнного впливу й спроможністю до відновлення, підтверджує своєчасність і актуальність обраної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження є складовою науково-дослідної роботи Миколаївського національного аграрного університету за темою «Формування потенціалу місцевого розвитку територіальних громад» (номер державної реєстрації 0121U114744), у межах якої автором обґрунтовано детермінантні фактори формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період.

Робота відповідає пріоритетам дослідження соціально-економічного та людського потенціалу, забезпечення конкурентоспроможності України і сталого розвитку, а також завданням державної регіональної політики щодо відновлення територій, зміцнення спроможності громад, розвитку підприємництва, цифровізації та підвищення якості врядування.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є комплексне вирішення теоретико-методичних питань та обґрунтування практичних рекомендацій щодо формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період.

1) розкрити сутність категорії конкурентних переваг територіальних громад, здійснити їх класифікацію та обґрунтувати необхідність формування у воєнний та післявоєнний період;

2) ідентифікувати та систематизувати детермінантні фактори формування конкурентних переваг територіальних громад та оцінити характер їх впливу;

3) узагальнити методичні підходи до оцінювання конкурентних переваг і адаптувати їх до умов воєнного та післявоєнного розвитку;

4) дослідити розвиток територіальних громад у воєнний період, виявити тенденції та ризики, що впливають на їх стійкість і здатність до відновлення;

5) охарактеризувати систему управління розвитком територіальних громад та обґрунтувати напрями вдосконалення управлінських механізмів;

6) виокремити конкурентні переваги громад і визначити особливості їх реалізації залежно від умов функціонування територій;

7) обґрунтувати підходи до формування економічної спроможності громад, орієнтовані на відновлення потенціалу та стале економічне зростання;

8) розробити механізми вдосконалення цифровізації управління сталим розвитком територіальних громад;

9) сформувати напрями та інструменти мінімізації корупційних ризиків з урахуванням принципів прозорості, підзвітності й ефективності публічного управління.

Об'єктом дослідження є процеси формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і прикладні проблеми формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи становлять системний, інституційний і стратегічний підходи. Застосовано методи теоретичного узагальнення та порівняння – для уточнення сутності й класифікації конкурентних переваг; монографічний – для вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду; герменевтичний – для аналізу нормативно-правових засад; порівняльний, статистичний і графічний – для оцінювання динаміки розвитку громад; системний аналіз – для визначення взаємодії детермінант; аналіз і синтез – для обґрунтування стратегічних

напрямів; ранжирування та індексне оцінювання – для порівняння громад за економічною спроможністю, цифровою зрілістю та структурною вразливістю до корупційних ризиків.

Інформаційну базу становлять законодавчі та нормативні акти України, офіційні статистичні й бюджетні дані, матеріали органів державної влади та місцевого самоврядування, відкриті цифрові ресурси громад, наукові публікації, аналітичні матеріали та результати авторських розрахунків.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійно виконаною науковою працею. Наукові положення, висновки й пропозиції, що виносяться на захист, сформульовано автором особисто. У працях, опублікованих у співавторстві, використано лише результати, які належать здобувачу; його конкретний внесок наведено у списку публікацій.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів, висновків і рекомендацій. Обґрунтованість результатів забезпечено логічною відповідністю мети, завдань, об'єкта, предмета і методів дослідження; використанням офіційних статистичних, бюджетних та нормативних даних; поєднанням загальнонаукових і спеціальних методів; проведенням порівняльних, індексних і сценарних розрахунків; апробацією основних положень у публікаціях, доповідях на наукових конференціях та практичній діяльності органів влади, місцевого самоврядування й закладу вищої освіти.

Ступінь новизни основних результатів дисертаційної роботи полягає у розвитку теоретико-методичних положень та обґрунтуванні прикладних підходів до формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період з урахуванням диференціації безпекового середовища, економічної спроможності, інституційних умов і пріоритетів відновлення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у такому:
вперше:

розроблено концептуальний підхід до визначення стратегічних пріоритетів формування конкурентних переваг та економічної спроможності територіальних громад у воєнний і післявоєнний період, який передбачає послідовне поєднання моніторингу розвитку громади, оцінювання її фінансово-економічного та ресурсного потенціалу, ідентифікації безпекових загроз, визначення сильних і слабких сторін та добору диференційованого комплексу управлінських інструментів. На відміну від наявних підходів, модель враховує функціонально-безпекові відмінності громад і дає змогу узгоджувати стратегічні рішення з характером воєнного впливу, ресурсною базою та перспективами післявоєнної трансформації;
удосконалено:

методичний підхід до оцінювання конкурентних переваг територіальних громад, структурований за підготовчим, розрахунковим і завершальним етапами та доповнений оцінюванням економічної, соціальної, екологічної й інфраструктурної складових, зовнішніх і внутрішніх чинників,

динаміки конкурентних позицій та мультиплікативних ефектів міжрегіональної і міжгалузевої взаємодії;

інструментарій мінімізації корупційних ризиків у процесі формування конкурентних переваг територіальних громад, розширений шляхом поєднання цифрових, організаційних і громадських механізмів превентивного контролю, відкритих даних, електронних закупівель, цифрового моніторингу, аналітичних інструментів, громадського контролю, захисту викривачів та етичних стандартів. Особливістю підходу є спрямованість на попередження ризиків у процесах управління ресурсами та реалізації відновлювальних, інвестиційних і закупівельних проєктів; набули подальшого розвитку:

трактування поняття «конкурентні переваги територіальних громад» як інтегрованої системи економічних, соціальних, екологічних та інфраструктурних характеристик, що відображають автентичні особливості території, її ресурсний потенціал і здатність адаптуватися до зовнішніх загроз, забезпечувати стійкість, підвищувати якість життя та формувати привабливість для стейкхолдерів;

класифікація детермінант формування конкурентних переваг шляхом диференціації їх прояву у воєнний та післявоєнний періоди за економічною, соціальною, екологічною, інфраструктурною та безпековою складовими, що дозволяє враховувати зміну значущості чинників залежно від рівня воєнного впливу, стану ресурсної бази та етапу відновлення;

положення щодо формування економічної стійкості територіальних громад як здатності акумулювати, розподіляти та ефективно використовувати фінансові, матеріальні, кадрові, інфраструктурні й організаційні ресурси, підтримувати базову економічну функціональність, забезпечувати розвиток підприємництва, відновлення локальної економіки та довгострокове зростання.

Теоретичне значення одержаних результатів полягає у поглибленні наукових положень регіональної економіки щодо сутності, структури та функцій конкурентних переваг територіальних громад; розвитку класифікації детермінант їх формування у різних фазах безпекового циклу; уточненні змісту економічної спроможності й стійкості громад; формуванні логічного зв'язку між ресурсним потенціалом території, управлінськими інструментами та результатами місцевого розвитку.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування запропонованих методичних підходів для діагностики конкурентних позицій громад, визначення стратегічних пріоритетів, обґрунтування місцевих програм розвитку, оцінювання цифрової зрілості управління, скринінгу корупційних ризиків і добору диференційованих заходів для фронтових громад-форпостів, прифронтових та тилкових територій.

Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі Соколіка Віталія Дмитровича,

відображено у 9 наукових працях, з них 6 статей, що розкривають основні результати дисертації, у тому числі 1 стаття у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus, та 3 праці апробаційного характеру.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

1. Наукові праці, в яких опубліковано основні результати дисертації

1.1. Статті у наукових фахових виданнях України

1. The role of labour resources in the development of food self-sufficiency of territorial communities of the Mykolaiv Oblast / A. Kliuchnyk, N. Shyshpanova, L. Prohoniuk, N. Galunets, V. Sokolik. *Ekonomika APK*. 2024. Vol. 31, No. 6. P. 36–47. DOI: <https://doi.org/10.32317/ekon.apk/6.2024.36>. Особистий внесок здобувача: здійснено аналіз ролі трудових ресурсів у формуванні спроможності територіальних громад Миколаївської області, узагальнено чинники їх відтворення та використання, визначено взаємозв'язок кадрового потенціалу з економічною стійкістю та конкурентними перевагами громад.

2. Соколік В. Д., Пащенко Д. В., Швець С. А., Башанова Н. Є. Правове регулювання використання штучного інтелекту в публічному управлінні: виклики цифрової епохи. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2025. № 4 (329). С. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2025-4-329-30-36>. Особистий внесок здобувача: досліджено можливості використання технологій штучного інтелекту у системі публічного управління, визначено їх вплив на ефективність управлінських процесів, прозорість і якість прийняття рішень у територіальних громадах.

3. Соколік В. Д., Хамітов Р. Р., Іваненко В. О., Безушко О. Є. Сталий розвиток громад в умовах діджиталізації: інноваційні моделі управління з використанням ІІІ та цифрових технологій. *Modern Economics*. 2025. № 50. С. 175–181. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V50\(2025\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V50(2025)-23). Особистий внесок здобувача: обґрунтовано роль цифровізації та інструментів штучного інтелекту у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад, систематизовано напрями їх використання в управлінні та визначено можливості цифрових технологій як чинника посилення конкурентоспроможності громад.

4. Соколік В. Д. Правове забезпечення цифровізації місцевого самоврядування в контексті інтеграції роботизованих та інтелектуальних систем. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10. № 3. С. 174–178. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-3-34>.

5. Чурило І., Грисюк І., Козаченко О., Шахназаров М., Соколік В. Алгоритмічне управління в електронному урядуванні: юридичні гарантії, прозорість і відповідальність. *UNIVERSUM*. 2025. № 21. С. 62–74. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/1959>. Особистий внесок здобувача: визначено напрями застосування алгоритмічного

управління в електронному врядуванні на місцевому рівні, обґрунтовано значення прозорості та підзвітності цифрових управлінських рішень, систематизовано ризики використання алгоритмічних технологій у діяльності органів місцевого самоврядування.

1.2. Стаття у виданні, що індексується у базі Scopus

6. Kliuchnyk A., Shyshpanova N., Sokolik V., Ostapenko A., Kryvko O. Digitalisation of public administration processes in shaping the investment environment of territorial communities. *Danube*. 2025. Vol. 16, No. 3. P. 264–276. DOI: <https://doi.org/10.2478/danb-2025-0013>. Особистий внесок здобувача: досліджено вплив цифровізації управлінських процесів на формування інвестиційного середовища територіальних громад, узагальнено цифрові інструменти підвищення прозорості й інвестиційної привабливості та визначено їх роль у формуванні конкурентних переваг громад.

2. Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Соколік В. Д. Вплив освітньо-наукового середовища на розвиток економіки України. Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні та євроінтеграційні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 23–25 листопада 2016 р. Миколаїв : МНАУ, 2016. С. 258–260. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3218>.

8. Соколік В. Д. Формування спроможності економічного розвитку територіальних громад. Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 9 грудня 2024 р. Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 252–254. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20340>.

9. Соколік В. Д. Моніторинг розвитку територіальних громад у воєнний період. Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти : збірник матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції науковців та здобувачів вищої освіти, м. Кам'янець-Подільський, 15 травня 2025 р. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2025. С. 432–434. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22369>.

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення і результати дослідження доповідалися та обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні та євроінтеграційні аспекти» (Миколаїв, 2016), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» (Миколаїв, 2024), X Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти» (Кам'янець-Подільський, 2025).

Впровадження результатів дослідження. Наукові та методичні положення використано в діяльності Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і її територіальних органів під час аналізу соціально-економічного розвитку територій та підготовки пропозицій щодо підтримки місцевого виробництва, підприємництва й агропродовольчого сектору (довідка від 10.10.2025 р. № 1503).

У Шевченківській сільській раді аналітичні інструменти застосовано для комплексного аналізу фінансово-економічного стану громади, оцінювання ресурсного потенціалу, підготовки фінансово-економічних розрахунків і бюджетних програм з урахуванням воєнних ризиків та перспектив післявоєнного розвитку (довідка від 20.11.2025 р. № 1303/3).

У Миколаївському національному аграрному університеті результати дослідження впроваджено в межах науково-дослідної роботи та освітнього процесу під час викладання дисциплін «Управління та планування розвитку територій», «Розвиток громад та місцеве самоврядування», «Сталий розвиток та соціальна відповідальність», а також при підготовці здобувачами вищої освіти курсових, кваліфікаційних і наукових робіт (довідка від 03.12.2025 р. № 24-18/1930).

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 140 найменувань та 2 додатків. Загальний обсяг становить 208 сторінок; робота містить 31 таблицю та 33 рисунки. Структура відповідає меті й завданням дослідження, забезпечує послідовний перехід від теоретико-методичних положень до аналітичної оцінки та практичних рекомендацій. Дисертацію написано українською мовою з дотриманням основних вимог наукового стилю. Водночас під час остаточного редагування доцільно усунути поодинокі технічні, термінологічні й стилістичні неточності та уніфікувати оформлення таблиць, рисунків, формул і посилань.

Відповідність дисертації паспорту спеціальності, за якою вона представлена до захисту. Зміст дисертаційної роботи Соколіка В.Д. відповідає паспорту спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка, зокрема таким напрямом: фундаментальні теоретичні та науково-практичні проблеми соціально-економічного розвитку продуктивних сил країни та регіонів (п. 1); спеціалізація і комплексний розвиток регіонів, формування кластерних та інших новітніх територіально-виробничих форм оптимізації господарства (п. 3); моніторинг і стимулювання соціально-економічного розвитку держави та регіонів і просторової асиметрії розміщення продуктивних сил (п. 5); методологічні проблеми управління економічним розвитком регіонів і принципи, форми та заходи регіональної політики (п. 8); інвестиційно-інноваційні процеси в регіонах та інфраструктурне забезпечення їх комплексного розвитку (п. 9); регіональний менеджмент і організаційно-економічні механізми регулювання управлінської діяльності (п. 10); теоретичні та прикладні проблеми

підвищення конкурентоспроможності держави і регіонів та шляхи їх вирішення (п. 11).

Дисертаційна робота відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, установленим нормативними актами, що застосовуються до атестації здобувачів наукового ступеня кандидата наук, а також Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, і вимогам щодо опублікування результатів дисертацій, визначеним наказом МОН України від 23.09.2019 № 1220.

Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Соколік Віталій Дмитрович працює старшим викладачем кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету. Його наукові інтереси пов'язані з розвитком територіальних громад, регіональною конкурентоспроможністю, цифровізацією публічного управління, інвестиційним середовищем і запобіганням корупційним ризикам.

У процесі підготовки дисертації здобувач продемонстрував здатність самостійно визначати наукову проблему, добирати адекватний методичний інструментарій, працювати з нормативними, статистичними та бюджетними даними, поєднувати теоретичні узагальнення з розробленням прикладних рекомендацій і аргументовано відстоювати власну наукову позицію. Сукупність одержаних результатів та їх практична апробація засвідчують професійну компетентність і наукову зрілість Соколіка В.Д.

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертаційна робота Соколіка Віталія Дмитровича «Формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період» є завершеною самостійною науковою працею, у якій вирішено актуальне науково-практичне завдання щодо розвитку теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій з формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період.

2. За темою дисертації опубліковано 9 наукових праць, з них 6 статей, що відображають основні результати дисертації, у тому числі 1 стаття у виданні, яке індексується у базі Scopus, та 3 праці апробаційного характеру. Матеріали публікацій використано у дисертації лише в частині, що належить особисто здобувачеві. Опубліковані результати відображають основний зміст дисертації, її наукову новизну і практичне значення.

3. Дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка, вимогам до кандидатських дисертацій, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та вимогам щодо опублікування результатів дисертацій, визначеним наказом МОН України від 23.09.2019 № 1220.

4. З урахуванням наукової новизни, теоретичного і практичного значення одержаних результатів, а також професійних якостей здобувача дисертаційна робота Соколіка Віталія Дмитровича «Формування конкурентних переваг територіальних громад у воєнний та післявоєнний період» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Д 38.806.01 за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

За затвердження висновку проголосували 19 членів розширеного засідання кафедри.

за	—	дев'ятнадцять
проти	—	0
утримались	—	0

Голова засідання

Олена ШЕБАНІНА

Секретар

Людмила ПРОГОНЮК

Власноручні підписи О.В. Шибаніної, Л.Ю. Прогонюк засвідчую:

Начальниця відділу кадрів
Миколаївського національного
аграрного університету

Людмила МАШКІНА